

5. Пастернак В.П. Методологічні основи встановлення динаміки вуглецю у лісових екосистемах / В.П. Пастернак // Науковий вісник НУБіП України : зб. наук. праць. – К. : Вид-во НУБіП України. – 2009. – Вип. 135. – С. 205-210.

6. Пастернак В.П. Інвентаризація парникових газів у лісовому господарстві України та шляхи її покращення / В.П. Пастернак, І.Ф. Букша // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. – Сер.: Ентомологія і фітопатологія. – Харків : Вид-во ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – 2006. – № 6. – С. 203-207.

7. Пастернак В.П. Біопродуктивність лісів північного сходу України в контексті змін клімату : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук: спец. 06.03.02 "Лісовпорядкування та лісова таксація", 06.03.03 "Лісознавство і лісівництво" / В.П. Пастернак. – К., 2011. – 42 с.

8. Переговори в Дохе закончились решением о продлении Киотского Протокола и протестом РФ / Меньше двух градусов. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.belo.w2.ru/2012/12/09/end/>

9. Good Practice Guidance for Land Use, Land-Use Change and Forestry. – IPCC, 2003. – 560 p.

Пастернак В.П., Яроцкий В.Ю. Оценка запасов и динамика углерода в лесах северо-востока Украины

Рассмотрены вопросы оценки запасов и динамики углерода в разных компонентах лесных насаждений северо-востока Украины. Приведены методологические уровни, методы и пример расчета прироста углерода и поглощения углекислого газа (CO₂) в сосновых древостоях. Расчеты поглощения CO₂ древесной растительностью целесообразно проводить с учетом состава и структуры лесных насаждений, распределения их по классам возраста и уровням продуктивности. По данным мониторинга лесов установлено показатели запасов углерода в резервуарах отмершей древесины с учетом стадий разложения, подстилки и почв.

Ключевые слова: парниковые газы, Киотский протокол, отмершая древесина, валежник, мониторинг лесов.

Pasternak V.P., Yarotskiy V.Yu. Carbon stock and dynamic assessment in the forests of North-East of Ukraine

The issues of carbon stock and dynamic assessment in different components of forest stands of North-East of Ukraine are considered. Methodological levels, methods, and an example of calculation of growth and absorption of carbon dioxide (CO₂) in pine stands are given. Calculations of CO₂ absorption by woody vegetation is conveniently carried out taking into account the composition and structure of forest stands, their distribution by age and levels of productivity. According to the forest monitoring data carbon stocks parameters in the pulls of deadwood taking into account the stages of decomposition, litter and soil are set.

Keywords: Greenhouse gases, Kyoto protocol, deadwood, lying deadwood, forest monitoring.

УДК 581.526.42 (477.85)

**Проф. В.Д. Солодкий, д-р біол. наук;
доц. Р.І. Беспалько, канд. біол. наук; доц. І.І. Казімір,
канд. біол. наук – Чернівецький НУ ім. Юрія Федьковича**

КАДАСТРОВА ОЦІНКА БІОРІЗНОМАНІТТЯ ПРОЕКТОВАНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "БУКОВИНСЬКІ ГІРСЬКІ ЛІСИ"

З метою реалізації державної політики у сфері розширення мережі територій природно-заповідного фонду та програми розвитку заповідної справи Чернівецької області здійснено перспективний аналіз та кадастрове оцінювання біорізноманіття проектуваного Національного природного парку "Буковинські гірські ліси".

Запропоновані заходи щодо збереження генофонду раритетних видів рослинного і тваринного світу, екологічно-збалансованого природокористування у комплексі з удосконаленням кадастрових досліджень природних ресурсів стануть передумовою підвищення ефективності управління сталим розвитком Карпатського регіону.

Ключові слова: Буковинські Карпати, збалансований розвиток, природно-заповідний фонд (ПЗФ), національний природний парк (НПП), державний кадастр, кадастрова ідентифікація.

Вступ. Державні кадастри природних ресурсів, як систематизовані зведені дані, ведуть з метою якісної і кількісної оцінки складу та перспектив розвитку природно-ресурсного потенціалу, стану територій та об'єктів, що входять до них, організації їх охорони й ефективного використання, планування наукових досліджень, а також забезпечення державних органів, заінтересованих підприємств, установ та організацій відповідною інформацією, необхідною для вирішення питань соціально-економічного розвитку, розміщення продуктивних сил та в інших цілях, передбачених законодавством України.

У зв'язку з набуттям чинності з 01.01.2013 р. Закону України "Про Державний земельний кадастр", що акумулює дані кадастрів галузевих природних ресурсів, зокрема Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, виникає необхідність додаткових досліджень з метою наповнення структурних елементів облікових номерів кадастру об'єктивною інформацією та її кадастровою ідентифікацією [2, 5].

Об'єкти та методи досліджень. Географічне положення та розташування Чернівецької області в межах трьох природних зон – (лісостепової, лісової, гірської), різноманітність типів ґрунтів, кліматичних умов, багатства видового складу флори та фауни й робить її ідеальним полігоном для розширення мережі та розвитку територій і об'єктів природно-заповідного фонду та відповідних базових кадастрових досліджень.

На сьогодні у складі природно-заповідного фонду Чернівецькій обл. нараховується 331 територія та об'єкт загальною площею 101,5 тис. га (12,5 % території Буковини), що вдвічі вище від аналогічного загальнодержавного показника [11, 12]. З них 25 територій ПЗФ мають статус загальнодержавного значення, а саме: 3 національні природні парки, 10 заказників, 9 пам'яток природи, 2 дендропарки та Чернівецький ботанічний сад. Разом з тим для забезпечення формування Карпатської екологічної мережі, збереження унікальних природних комплексів, попередження негативних впливів на гірські екосистеми та екологічно-збалансованого розвитку регіону, порібно розширити мережу природно-заповідного фонду до загальноєвропейських стандартів (20 % від площі області) насамперед за рахунок гірських лісових територій. Це важливо тому, що гірські ліси є найбільшими осередками збереження біорізноманіття та головними чинниками зміцнення схилів і, одночасно, є найуразливішими лісовими екосистемами щодо екстремальних проявів клімату [1, 8].

Саме тому об'єктом досліджень є територія проектуваного Національного природного парку "Буковинські гірські ліси" зорієнтовною площею 26 тис.га, який передбачається організувати на базі Плосківського, Селятинського, Шепітського лісництв Путильського держлісгоспу Чернівецького обласного управління лісового і мисливського господарства, а також Ялівцького та Шурдинського лісництв держспецлісгоспу АПК "Карпатський"

об'єднання "Черніціагроліс". Варто зазначити, що 86 % території майбутнього парку – ліси, 11 – луки, 3 % – селітебна зона [4].

Рис. Місце НПП "Буковинські гірські ліси" (4) у системі національних природних парків Чернівецької області

Під час здійснення досліджень шляхом узагальнення даних наукових та статистичних джерел, з урахуванням практичного досвіду, ми систематизували дані щодо генофонду рослинного і тваринного світу з метою їх кадастрової ідентифікації та оцінки, визначили засади екологічно збалансованого природокористування в межах майбутнього НПП. Відповідність НПП функціональному призначенню досліджували відповідно до вимог розбудови Карпатської мережі природоохоронних територій, розвитку екотуризму, збереження флори та фауни [3, 6, 11]. Кадастрові дослідження здійснювали відповідно нових законодавчо-нормативних документів [2, 5, 7]. Нормування рекреаційного навантаження здійснювали за діючими "Методичними рекомендаціями щодо визначення максимального рекреаційного навантаження природних комплексів і об'єктів у межах природно-заповідного фонду України за зонально-регіональним розподілом" [11]. Враховано вимоги Закону України "Про Державний земельний кадастр" та постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру" [5].

Результати дослідження. Буковинські Карпати є найбагатшим біорізноманіттям природно-територіальним комплексом, що істотно впливає на екологічний стан прилеглих територій. Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат (далі – Карпатська конвенція) передбачено створення низки природоохоронних територій у Карпатах, розвиток екологічної мережі як структурної частини всеєвропейської екологічної мережі, що є гарантією збереження унікальних і типових природних ландшафтів як базового елементу екологічно збалансованого соціально-економічного розвитку Карпатського регіону [6].

Буковинські Карпати – насамперед регіон всеукраїнської та європейської здравниці. Туристсько-рекреаційний потенціал Буковинських Карпат є значним, проте до останнього часу він використовувався неефективно і не повною мірою. НПП і прилеглі унікальні території стануть стрижневою

рекреаційною віссю регіону. Великі перспективи тут має зелений туризм, який не вимагає серйозних обсягів інвестицій і доступний для більшості населення, а геологічна інфраструктура сприяє розвитку екстремального туризму. Рекреаційно-емісійний потенціал НПП наведено у табл.

Табл. Оцінка рекреаційно-емісійного потенціалу НПП "Буковинські гірські ліси"

Максимальна рекреаційна ємність, (осіб /день)		Рекреаційна ємність угідь для масового відпочинку, (осіб/день)		Рекреаційна ємність угідь для зеленого та екстремального туризму, (осіб/день)	
ліси	полонини	ліси	полонини	ліси	полонин та гори
1057	622	679	386	378	236

Як вже було наголошено, майже 86 % території майбутнього НПП вкрито лісами. У формуванні типів лісу беруть участь 5 основних типотвірних деревних порід: ялина звичайна (*Picea abies Karst.*), бук лісовий (*Fagus sylvatica L.*), ялиця біла (*Abies alba Mill.*), вільха сіра (*Alnus glutinosa (L.) Gaertn* та вільха чорна (*A. incana (L.) Moench*). Серед типів лісу переважають ялинники, яличники, ялицеві бучини та бучкові яличини. Площа окремих лісових формацій зумовлює неоднакову їх господарську та природоохоронну цінність [4].

Визначальна роль лісів у формуванні та розвитку екологічної мережі вимагає вжиття відповідних заходів. Зокрема, з метою збереження біорізноманіття, розроблення лісосік в гірських умовах необхідно здійснювати лише із запровадженням повітряно-трельовальних установок, використанням колісних тракторів та гужового транспорту. Для забезпечення цілісності природних ландшафтів від руйнівного впливу водної ерозії, запобігання забрудненню гірських потоків необхідно в хвойних лісах НПП проектувати (здійснювати) тільки вузьколісосічні рубки шириною до 50 м, з терміном примикання лісосік не менше 5 років. Попередженню ерозійних процесів у горах сприятиме також спорудження на гірських річках та потоках штучних перепадів, що зменшить швидкість водотоків і відповідно процес ерозії ґрунтів. У лісогосподарській роботі на ерозійно небезпечних ділянках треба враховувати, що лісова екосистема повною мірою виконує водорегулювальну функцію у стиглому віці деревостану. Тому в НПП доцільно запровадити виключно 2-3 прийомні поступові рубання, що одночасно забезпечить якісне природне поновлення насаджень.

На території майбутнього НПП у гірських та передгірських зонах на схилах більше 20° суцільні рубання в ялинниках потрібно здійснювати на ділянках площею не більше 1 га з наступним створенням переважно змішаних лісових культур, відповідно до корінних типів лісу, віддаючи перевагу ялицево-бучовим, ялиново-ялицево-бучовим насадженням.

Виконання наведених заходів має стати пріоритетом у природоохоронній та виробничій діяльності на території господарської зони проектового НПП. Адже тут у складі лісових рослинних угруповань та на полонинах зростають види судинної флори, що занесені до Червоної книги України, серед них: білотка альпійська – едельвейс (*Leontopodium alpinum Cass.*) арніка гірська (*Arnika Montana L.*), тирлич безстебловий (*Gentiana acaulis L.*), лілія

лісова (*Lilium martagon* L.), відкасики татарникилистий (*Carlina onopordifolia* Besser ex Szafer.), астранція велика (*Astrantia major* L.), гронянка півмісяцева (*Botrychium lunaria* (L.) Sw.), левкорхіс білуватий (*Leucorchis albida* (L.) E. Mey.), зозулині слъози яйцелисті (*Listera ovata* (L.) R. Br.) та серцелисті (*L. cordata* (L.) R. Br.) тощо. Всього кількість видів флори, що підлягають державній охороні, разом з видами, занесеними до Європейського Червоного списку становить 54, що складає майже половину "червонокнижних" видів Українських Карпат. Значної природоохоронної цінності ця територія набуває у зв'язку з високим ступенем насиченості її флори ендемічними видами як загальнокарпатськими, так і східнокарпатськими, всього їх тут зареєстровано майже сорок [10].

Багатою є і фауна майбутнього НПП "Буковинські гірські ліси". На цій території мешкають 28 видів, що занесені до Червоної книги України і 14 видів з Європейського Червоного списку. Серед них – ведмідь бурий (*Ursus arctos* L.), горностаї (*Mustela erminea* L.), борсук (*Meles meles* L.), кіт лісовий (*Felis silvestris* Schreber), рись (*Lynx lynx* L.), мідія альпійська (*Sorex alpinus* Schinz), зміїд (*Circaetus gallicus* Gm.), беркут (*Aquila chrysaetos* L.), глушець (*Tetrao urogallus* L.), сич волохатий (*Aegolius funereus* L.) та багато інших. Територія НПП унікальна ще й тим, що тут мешкають 70 особин оленя шляхетного (карпатського) (*Cervus elaphus montanus* L.) [9].

Варто зазначити, що відповідно до Закону України "Про природно-заповідний фонд", дані Червоної та Зеленої книг України є базою для наповнення Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду об'єктивною інформацією згідно зі сучасними нормативно-правовими документами відповідно до змісту, структури та технічних характеристик структурних елементів кадастрових облікових номерів.

Висновки. Таким чином, створення Національного природного парку "Буковинські гірські ліси" є запорука підтримання науково обґрунтованої, репрезентативної та ефективно керованої екологічної системи, як базового елемента збалансованого розвитку Буковинських Карпат. НПП забезпечить зменшення експлуатаційного навантаження на гірські екосистеми, покращання режиму лісокористування в плані безумовного використання захисних, природоохоронних та рекреаційно-оздоровчих функцій лісів, а також збереження унікальних і типових природних ландшафтів.

У справі вдосконалення кадастрової діяльності на території проєктованого Національного природного парку "Буковинські гірські ліси" значне місце відведено здійсненню наукового моніторингу та спеціальним дослідженням, що необхідні для заповнення відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру та їх кадастрової ідентифікації відповідно до додатків 1-4 та 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р., № 1051 "Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру" і мають на меті внесення відповідних змін до документації із землеустрою та оцінки земель, яка є підставою для внесення відомостей до Державного земельного кадастру.

Комплекс досліджень, що буде здійснюватися в галузі збереження генофонду рослинного і тваринного світу, екологічно-збалансованого природокоористування, кадастрової оцінки біорізноманіття стане передумовою вирішення екологічних проблем, розвитку рекреаційної бази, екотуризму та сталого розвитку гірського регіону.

Література

1. Голубець М.А. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону / М.А. Голубець. – Львів : Вид-во "Поллі", 2007. – 288 с.
2. Закон України "Про Державний земельний кадастр" від 07.07.2011 р., № 3613-VI. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.
3. Концепція збереження біологічного різноманіття України / Затв. Постановою КМУ від 12.05.1997 р., № 439. – К., 1997. – 28 с.
4. Матеріали лісовпорядкування лісів Путильського держлісгоспу Чернівецького обласного управління лісового господарства. – Київська лісовпорядкувальна експедиція, 2008. – 364 с.
5. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру. Пост. Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р., № 1051. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п>.
6. Рамкова Конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат : зб. законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. – Чернівці : Вид-во "Зелена Буковина". – 2009. – Т. 10. – С. 311-315.
7. Солодкий В.Д. Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду : навч. посібн. / В.Д. Солодкий, Р.І. Беспалько, І.І. Казімір. – Чернівці : Вид-во Чернівецького НУ, 2013. – 256 с.
8. Солодкий В.Д. Вплив техногенно-природних факторів на збалансоване природокоористування в умовах гірських екосистем / В.Д. Солодкий, Р.І. Беспалько, І.І. Казімір // Геодезія, картографія та аерофотознімання : міжвідомч. наук.-техн. зб. – Львів. – 2012. – Вип. 76. – С. 127-133.
9. Червона книга України. Тваринний світ. – К. : Изд-во Глобалколсалтинг, 2009. – 624 с.
10. Червона книга України. Рослинний світ. – К. : Изд-во Глобалколсалтинг, 2009. – 912 с.
11. Царик Й.В. Програма розвитку заповідної справи Чернівецької області / Й.В. Царик, В.Д. Солодкий // Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. – Сер.: Біологічна. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2008. – № 48. – С. 83-89.
12. Furdychko O.I. Implementation of Carpathian Convention provisions in Bukovinian Carpathians / O.I. Furdychko, V.D. Solodky // S4C Science for the Carpathians Newsflash, January, 2009. – Pp. 3-4.

Солодкий В.Д., Беспалько Р.І., Казімір І.І. Кадастровая оцінка біомногообразия проєктируемого Национального природного парка "Буковинские горные леса"

С целью реализации государственной политики в сфере расширения сети территорий природно-заповедного фонда и программы развития заповедного дела Черновицкой области осуществлены перспективный анализ и кадастровая оценка биомногообразия проєктируемого Национального природного парка "Буковинские горные леса".

Предложенные мероприятия по сохранению генофонда видов раритетов растительного и животного мира, экологическо-сбалансированного природопользования в комплексе с усовершенствованием кадастровых исследований природных ресурсов станут предпосылкой повышения эффективности управления устойчивым развитием Карпатского региона.

Ключевые слова: Буковинские Карпаты, сбалансированное развитие, природно-заповедный фонд (ПЗФ), национальный природный парк (НПП), государственный кадастр, кадастровая идентификация.

Solodky V.D., Bepalko R.I., Kazimir I.I. Cadastral assessment of biodiversity in projected National natural park "Bukovina mountain forests"

The perspective analysis and cadastral assessment of biodiversity in projected National natural park "Bukovina mountain forests" are presented in order to realize a state policy for expansion the nature and reserve fund territories and the program of reserve business development in the Chernivtsi region. The actions for genofund preservation of rare types in flora and fauna, ecological and balanced environmental management and perfection of cadastral researches the natural resources will become the precondition for effective management by sustainable development in the Carpathian region.

Keywords: Bukovina Carpathians, balanced development, nature reserve fund (NRF), national natural park (NNP), state cadastre, cadastre identification.

УДК 630*228.7:620.2

Проф. Я.Д. Фучило¹, д-р с.-г. наук;

ст. наук. співроб. М.В. Сбитна², канд. с.-г. наук; здобувач О.Я. Фучило³

АВТОХТОННІ ВЕРБИ УКРАЇНИ

Наведено дані про видовий склад автохтонної дендрофлори України. Із 25 видів автохтонних верб України 4 належать до підроду верба (*Salix*), 16 – до підроду ветрікс (*Vetrix*) і 5 – до підроду хаметія (*Chamaetia*). Істотне господарське значення мають природні насадження верб білої, ламкої, тритичинкової, гостролистої, попельстої і, меншою мірою, – вушкакої, сілезької, козячої, розмаринолистої, п'ятитичинкової і прутоподібної. Представники підроду *Chamaetia* і 4 види підроду *Vetrix* є рідкісними червонокнижними видами, що потребують охорони.

Ключові слова: автохтонна дендрофлора, верба, вид, розповсюдження, використання.

Необхідність заліснення значних обсягів малоефективних для сільськогосподарського використання земельних угідь, нейтралізації за допомогою лісових насаджень негативної дії низки екологічних чинників, зростання попиту на деревну сировину та інші продукти лісу ставлять перед лісівниками України проблему необхідності розширення асортименту задіяних у лісгосподарському виробництві деревних видів. У вирішенні поставлених завдань важлива роль належить швидкорослим видам, зокрема вербам.

Особливого значення використання верб набуває зараз, коли назріла необхідність інтенсивного розвитку виробництва відновлюваних джерел енергії, зокрема – фітомаси. Одним з ефективних напрямів отримання останньої є її вирощування на спеціальних енергетичних плантаціях.

Рід верба (*Salix* L.) – найчисельніший в дендрофлорі України, однак дотепер він залишається недостатньо вивченим. Метою наших досліджень було уточнення видового складу верб, що природно ростуть в Україні і визначити їх місце у вирішенні різних економічних і екологічних проблем. В останній обробці роду *Salix* L. для території України [4] описано 25 видів: у підроді верба – 4, хаметія – 5 і в підроді ветрікс – 16 (табл.).

¹ НУ біоресурсів і природокористування України, м. Київ;

² ВП НУ біоресурсів і природокористування України, Боярська ЛДС, м. Боярка;

³ Наук. керівник: проф. А.Ф. Гойчук, д-р с.-г. наук – НУ біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Табл. Автохтонні верби України

№ з/п	Українська назва	Латинська назва	Секція	Підрід
1.	В. біла	<i>S. alba</i> L.	<i>Salix</i>	<i>Salix</i>
2.	В. ламка	<i>S. fragilis</i> L.	<i>Salix</i>	<i>Salix</i>
3.	В. тритичинкова	<i>S. triandra</i> L.	<i>Amygdalinae</i>	<i>Salix</i>
4.	В. п'ятитичинкова	<i>S. pentandra</i> L.	<i>Pentadrae</i>	<i>Salix</i>
5.	В. чорнична	<i>S. myrtilloides</i> L.	<i>Myrtilloides</i>	<i>Chamaetia</i>
6.	В. сітчаста	<i>S. reticulata</i> L.	<i>Chamaetia</i>	<i>Chamaetia</i>
7.	В. трав'яна	<i>S. herbaceae</i> L.	<i>Retusa</i>	<i>Chamaetia</i>
8.	В. туполиста	<i>S. retusa</i> L.	<i>Retusa</i>	<i>Chamaetia</i>
9.	В. альпійська	<i>S. alpina</i> Scop.	<i>Myrtosalix</i>	<i>Chamaetia</i>
10.	В. списоподібна	<i>S. hastata</i> L.	<i>Hastatae</i>	<i>Vetrix</i>
11.	В. сива	<i>S. eleagnos</i> Scop.	<i>Canae</i>	<i>Vetrix</i>
12.	В. лапландська	<i>S. lapponum</i> L.	<i>Villosae</i>	<i>Vetrix</i>
13.	В. філіколиста	<i>S. phyllicifolia</i> L.	<i>Arbuscella</i>	<i>Vetrix</i>
14.	В. козяча	<i>S. caprea</i> L.	<i>Vetrix</i>	<i>Vetrix</i>
15.	В. попельста	<i>S. cinerea</i> L.	<i>Vetrix</i>	<i>Vetrix</i>
16.	В. вухата	<i>S. aurita</i> L.	<i>Vetrix</i>	<i>Vetrix</i>
17.	В. сілезька	<i>S. silesiaca</i> Willd.	<i>Vetrix</i>	<i>Vetrix</i>
18.	В. Старке	<i>S. Starkeana</i> Willd.	<i>Vetrix</i>	<i>Vetrix</i>
19.	В. розмаринолиста	<i>S. rosmarinifolia</i> L.	<i>Incubaceae</i>	<i>Vetrix</i>
20.	В. пурпурова	<i>S. purpurea</i> L.	<i>Helix</i>	<i>Vetrix</i>
21.	В. виноградова	<i>S. Vinogradovii</i> Skvorts.	<i>Helix</i>	<i>Vetrix</i>
22.	В. прутувидна	<i>S. viminalis</i> L.	<i>Vimen</i>	<i>Vetrix</i>
23.	В. гостролиста	<i>S. acutifolia</i> Willd.	<i>Daphnella</i>	<i>Vetrix</i>
24.	В. вовчегідна	<i>S. daphnoides</i> Vill.	<i>Daphnella</i>	<i>Vetrix</i>
25.	В. мірзинолиста	<i>S. myrsinifolia</i> Salisb.	<i>Nigricantes</i>	<i>Vetrix</i>

Із наведених видів, верби сітчаста (*S. reticulata* L.) і списоподібна (*S. hastata* L.) вказуються як сумнівні, наявність яких у Карпатському гірському масиві Чорногора – єдиному регіоні України, де вони можуть траплятися згідно з даними попередніх дослідників [1, 3], необхідно уточнити. Існують дані, що вказують на наявність верби сітчастої також на масиві Полонина Руна [7], однак у останнє видання Червоної книги України її не включено [8].

Назаров М.І., Котов П.І. і Гержедовіч П.І. [3] у загальній характеристиці роду *Salix* L. вказують, що в Україні зростають 27 автохтонних видів верб. Фактично ж поданий опис тільки 26 видів, один з яких – верба сухолюбна (*S. xerophila*), не підтверджують жодним із пізніших дослідників. Верб сухолюбна – це синонім верби Бебба (*S. Bebbiana*), яка в межах України заміщена вербою Старке, або сизою (*S. Starkeana* Willd. = *S. livida* Wahl.). Очевидно, вербою сухолюбною вважали екземпляри верби Старке, у яких опушені жилки на нижній стороні листових пластинок. Крім цього, вербу Китайбелеву (*S. Kitaibelliana* Willd.), яку М.І. Назаров і ін. [3], Є.М. Брадєс [1] і В.В. Крічфалушій [2] вважають окремим видом, О.К. Скворцов [4, 6] вважає різновидом верби туполистої (*S. retusa* L.), який немає підстав виділяти навіть як підвид. Отже, за О.К. Скворцовим, у "Флорі УРСР" [3] фактично описано 24 види верб.